

Kartupeļu selekcija bioloģiskajai lauksaimniecībai

Valsts Priekuļu laukaugu selekcijas institūts
Dr.agr. Ilze Skrabule

Veiktie pētījumi par kartupeļu šķirnēm bioloģiskajā lauksaimniecībā Priekuļos

- Šķirņu piemērotības audzēšanai bioloģiskajā lauksaimniecībai izvērtējums 2003.-2006.
- Šķirnes un agrotehnikas nozīme lakstu puves zaudējumu ierobežošanā 2005.-2006.
- Kartupeļu selekcijas materiāla izvērtējums bioloģiskajā laukā no 2003.
- Selekcijas metodikas pilnveidošana 2009.-2012.
- Kartupeļu šķirņu piemērotība bioloģiskās cietes ražošanai 2011.-2013.

Vai atšķiras prasības kartupeļu šķirnei bioloģiskajā un konvencionālajā saimniekošanā?

Pazīme	Konvencionāla saimniekošana	Bioloģiskā saimniekošana
Barības vielu uzņemšanas no augsnes efektivitāte, lakstu attīstība	Nav svarīga, barības vielas tiek piegādātas tieši pie auga saknēm ar minerālmēsliem	Augsta efektivitāte, strauja lakstu attīstība
Agrīnums un ražas veidošanas laiks	Nozīmīgs ražošanas plānošanai	Ražas bumbulus veido strauji
Izturība pret lapu slimībām	Svarīga, lai plānotu AA (integrētajai lauksaimniecībai)	Ļoti nozīmīga, lai ierobežotu ražas zaudējumus
Ražas stabilitāte	Augsta ražība, intensīva tipa	Nozīmīga – pietiekami augstas ražas arī mazāk labvēlīgos audz.apst.
Cietes saturs bumbulos	Svarīgs, īpaši cietes ražošanai	Svarīgs stabils

Kartupeļu selekcijas materiāla izvērtējums 2013. gadā (bioloģiskajai lauksaimniecībai)

Darba virzieni

- Izvērtēt kartupeļu klonu agrīnumu un barības vielu izmantošanas efektivitāti straujai ražas veidošanai;
- vērtēt selekcijas materiāla izturību pret Latvijā nozīmīgākajās slimībām un kaitēkļiem;
- vērtēt selekcijas materiāla kvalitātes rādītājus, piemērotību dažādiem izmantošanas veidiem;
- veikt perspektīvo klonu atveseļošanu un sagatavot sēklas materiālu AVS un SĪN testu veikšanai.

- Vērtēšanā iekļauti genotipi, kas atlasīti no konkursa audzētavas
- Ražas stabilitātes vērtējums uzsākts arī Stendē bioloģiskajā laukā

Rezultāti 2013, bioloģiskajā laukā

	Priekuļi (20 kloni)	Stende (10 kloni)
Sadīgšana, dienas	17 - 19	16 – 17
Raža t ha ⁻¹	11.1 - 32.4	13.4 - 27.2
Lielo bumbuļu >50mm īpatsvars ražā, %	0 - 49	15 – 64
Cietes saturs, %	11.3 – 17.8	15.0 – 20.8
Cietes raža, t ha ⁻¹	1.2 – 3.8	2.5 – 4.9
Vārītu bumbuļu garša, balles 1-9	6.2 – 7.8	-
Miltainība, balles 1-9	3 - 8	

Perspektīvie selekcijas kloni

- **S 01073-5**

Dina N /Monta N

- Agrs
- Izturīgs pret nematodi Ro1 un vēzi D1
- Satur gēnu R3, kas nodrošina izturību pret Ph.inf. rasi 3.

2012	Raža t ha	Ciete %	Virs 50 mm	garša, balles
st.Mutagenagrie	51.2	14.00	32	6.7
Monta	51.3	16.22	31	7.4
S 01073-5	56.7	14.27	38	7.1

Paldies par uzmanību!

